

Milan Mazúr

VINCENT
HLOŽNÍK

život a dielo

*Dojíma ma,
s akým porozumením prijal otec moje rozhodnutie stať sa malia-
rom. Cítil som vždy, že tomu bol i rád. Vedel sa veľmi tešiť z mo-
jich maliarskych pokusov. Myšlienky na detstvo, na malý svet pri
Svederníku, očisťujú moju unavenú myseľ. Vríby pri Váhu boli mi
čarovnou hranicou: za ňou uháňali vlaky do ďalekých svetov.*

A. B. Černík

Milan Mazúr

VINCENT
HLOŽNÍK

život a dielo

Považská galéria umenia v Žiline

© 2009

Reprodukcia diela na obálke:
Podopretá, 1948

Reprodukcia diela na 4. strane publikácie:
Súmrak II, 1981

Reprodukcia diela na 5. strane publikácie:
bez názvu, okolo 1939 – 1940, výrez

Vincent Hložník - Život a dielo
Vydavateľ - Považská galéria umenia v Žiline © 2009
Štefánikova 2, 010 01 Žilina, www.pgu.sk

ISBN 978-80-88730-72-9

OBSAH

Vincent Hložník - maliar nekonečna / 9
Pražské obdobie / 13
Obdobie II. svetovej vojny / 21
350 ilustrovaných kníh / 25
Prvé výstavy / 33
Žilinské a svedernické obdobie / 39
Apokalypsa / 65
Osemdesiate roky / 79
Nová apokalypsa / 97
Zoznam reprodukovanych diel / 109
Samostatné výstavy / 115
Kolektívne výstavy / 119
Literatúra / 127
Milan Mazúr / 135

Matka, 1940

VINCENT HLOŽNÍK - MALIAR NEKONEČNA

Maliar, grafik, kresliar, ilustrátor, sochár a pedagóg Vincent Hložník sa narodil 22. októbra 1919 vo Svederníku (zomrel 10. decembra 1997 v Bratislave) v rodine Imricha Hložníka a Márie Hložníkovej (rodenej Puškárovej) ako najstaršie z piatich detí. Jedným zo súrodencov bol aj maliar Ferdinand Hložník (1921). V roku 1926 Vincent začal navštevovať ľudovú školu vo Svederníku a o päť rokov neskôr nastupuje na meštiansku školu v Žiline. V roku 1933 začína navštevovať reálne gymnázium v Žiline. Na žilinskej „reálke“ vtedy vyučoval kreslenie Zdeněk Balaš, ktorého si mladý Hložník veľmi obľúbil a opačne, Balaš objavil okamžité talent v mladom Hložníkovi. Robil všetko pre to, aby sa Vincent zdokonalil najmä po teoretickej stránke. Požičiaval mu odbornú literatúru a časopisy o výtvarnom umení. Medzi obľúbených študentov patrili i Alexander Trizuljak, ktorý sa neskôr stal významným slovenským sochárom. Trizuljak s Hložníkom si veľmi rozumeli, navzájom sa dopĺňali a povzbudzovali.

Balaš objavil okamžité talent v mladom Hložníkovi. Robil všetko pre to, aby sa Vincent zdokonalil najmä po teoretickej stránke.

Vincent Hložník - portrét
1942

Harmonikár
1940 - 1941

Dva kone, 1941

Mesiac, 1943

PRAŽSKÉ OBDOBIE

Bol to práve Balaš, ktorý presvedčil Hložníkových rodičov, aby Vincent išiel študovať na pražskú vysokú výtvarnú školu. V roku 1937 Hložník nastúpil na Umeleckopriemyselnú školu v Prahe. Česká kultúra, a výtvarné umenie zvlášť, sa v tomto období hlásilo k novým výbojom a k novým smerovaniam, popri ktorých vznikali významné spolky a skupiny. Výrazne v týchto rokoch rezonovali napríklad umelecké zoskupenia Sedm v říjnu a Skupina 42. Okrem českých umelcov boli v tomto dianí zapojení aj slovenskí maliari, ktorí sa pohybovali v prostredí Umeleckej besedy a boli blízki najmä Skupine 42. Boli to Cyprián Majerník, Bedrich Hoffstädter, Ján Želibský a mladý študent Július Nemčík. V tom čase v Prahe študovali ešte Ján Mudroch a Peter Matejka. Avšak najvýraznejšou určujúcou postavou medzi nimi bol maliar Cyprián Majerník. Majerník i Hložník mali k sebe veľmi blízko, i keď Majerník bol o niečo starší, vyrastali v rovnakých podmienkach či ľudských i umeleckých. Akýmsi symbolom sa u nich stáva postava Dona Quijota a téma vtedajšej neľahkej doby. Postava tohto „rytieria márnosti“ so srdcom otvoreným tichu a nádeji stala sa v tom čase Hložníkovi akýmsi stredobodom srdca. Quijotova samota, samota jeho smutnej cesty za ilúziou, korešpondo-

Akýmsi symbolom sa u nich stáva postava Dona Quijota a téma vtedajšej neľahkej doby.

Cirkus, 1943

vala s nekonečnosťou túžob mladého umelca, túžob po ideálnom svete, ktorý celý život hľadal. Na Hložníka zapôsobila i výstava Cypriána Majerníka v Pražskej Umeleckej besede v roku 1940. Vincent Hložník začínal na pražskej „umprumke“ v ateliéri všeobecnej a neskôr špeciálnej školy kreslenia a maľby pod vedením prof. Františka Kyselú. Na škole Hložník zaujal talentom, nesmiernou pracovitosťou a obrovským množstvom vytvorených prác. Veľa kreslil aj nad rámec školských povinností, zachytával Prahu štetcom i perom a neustále ho inšpirovalo prostredie Prahy, objavuje malostranské objekty, sochy na Karlovom moste i pražské kostoly. Často chodieval do Chuchle, kde rád maľoval konské dostihy. Osvojil si tu predovšetkým špecifickú kresbu a kresebné akty, ktoré boli nesmierne dokonalé. Už v prvom ročníku medzi spolužiakmi na školskej výstave, ktorú každoročne študenti pripravovali pre pražskú verejnosť, Hložník zaujal bravúrnou kresbou. A práve v kresbe, ako vyznaniu, napĺňa sa celoživotná tvorivá cesta V. Hložníka. Kresba sa mu stala odpoveďou na otázky o zmysle života a vlastnej veľmi senzitívnej existencie. Krehké sú Hložníkovy kresby, krehké ako človek, bojujúci o svoje miesto vo vesmíre s miliónom ďalekých hviezd. V. Hložník kreslí spontánne, s hlbokým zmyslom pre poéziu, pre kúzlo okamihu, no hlavne pre pravdu zrelého umeleckého vyjadrenia. Pravda je, rovnako ako umelcovy kresby – sny, krehká, je to „tieň lietajúceho vtáčika“. Pozeráť si Hložníkovy kresby je ako listovať jeho intímny denníkom, jeho ľúbostnými listami, stáť tesne vedľa neho... Hložníkov profesor Kysela bol uctievanou osobnosťou českého výtvarného umenia. Svojim študentom dokázal poskytnúť dokonalú technickú prípravu a bol človekom, ktorý viedol ateliér v duchu slobodného a tvorivého prístupu k študentom. Toto nesmierne inšpirovalo Hložníka až do okamihu, kedy Kysela menej a menej chodieval do ateliéru a jeho choroba prerušila kontinuitu úvodného učenia. Vincent Hložník si veľmi uctieval profesorov a pochvaľoval svojich spolužiakov, najmä Zdeňka Seydla, Arnošta Paderlíka, či Otu Janečka. Spolu s nimi študovala i Viera Horáčková, ktorá perfektne kreslila figúru, no najmä hlavy, a vôbec bola veľmi talentovanou žiačkou, a s ktorou sa v roku 1942 Vincent Hložník oženil. Počas prázdnin si mladý Hložník privyrába ako návrhár v sklárni v Železnom Brode a počas štúdií pracuje i pre Maticu slovenskú v Martine. V roku 1938 to boli prvé kontakty s Maticou slovenskou a vtedy začína spolupracovať i s maticiarom, výtvarníkom a historikom Jozefom Cincíkom v Martine.

Na škole Hložník zaujal talentom, nesmiernou pracovitosťou a obrovským množstvom vytvorených prác.

Pozerať si Hložníkovy kresby je ako listovať jeho intímny denníkom, jeho ľúbostnými listami, stáť tesne vedľa neho...

Slepec
1944 - 1943

Večera chudobných
1942

Utečenci, 1943 - 1944

Po vystúpení, 1943

Vojnový motív, 1946